

Kurzus neve: Nevelésszociológia – A szocializáció közegei egyik modulja				
A kurzus oktatója/i, elérhetősége(i): Bényei Judit, benyeij@mome.hu				
Kód: M-TK-201	Tantervi hely: szakelméleti tárgy	Javasolt félév: 2.	Kredit: 5 kredit a Pedagógiai pszichológiával	Tanóraszám: 2 Egyéni hallgatói munkaóra:
Kapcsolt kódok:	Típus: előadás és gyakorlat	Szab.vál-ként felvehető-e? nem	Szab.vál. esetén sajátos előfeltételek:	
A kurzus kapcsolatai (előfeltételek, párhuzamosságok): A Pedagógiai pszichológia tárggyal együtt adják a A szocializáció közegei tárgyat, csak együtt érvényesek.				
A kurzus célja és alapelvei: A szocializáció közegei célja, hogy a fejlődés társas és trásadalmi meghatározottságának intézményes és szociológiai paramétereit vizsgálja. Az iskola jelenségvilágának szocializációs szempontjai felől egyfelől, és a társadalmi meghatározottság felől másfelől. A tárgy két modulja így a pszichológia és szociológia egy-egy alkalmazott területét, a nevelői-oktatói munka során releváns elméleteket és gyakorlati problémákat vizsgálja				
Tanulási eredmények (fejlesztendő szakmai és általános kompetenciák): Tudás: Érti a demokratikus társadalmak legfontosabb nevelési céljait és elfogadott pedagógiai értékeit. Érti az emberi környezet és a design társadalmi, történelmi, szociális beágyazottságát. Érti a társadalmi és gazdasági lehetőségek és technikai adottságok szerepét a környezetalakításban és -használatban. Tisztában van a tanári szerep különböző dimenzióival, saját személyes motivációival és a hivatás gyakorlása során felmerülő társadalmi szerepelvárásokkal és fellépő szerepkonfliktusokkal. Érti az iskola, mint szervezet, az oktatás társadalmi-gazdasági összefüggéseit, az iskolarendszer és az oktatás társadalmi meghatározottságának lényegét. Érti az iskola feladatait és lehetőségeit az esélyegyenlőtlenség csökkentésében és a társadalmi kohézió fejlesztésében. Átfogó ismeretei vannak a magyar közoktatás jelenlegi intézményrendszerével, az iskolarendszer fejlődésével, szabályozásának rendjével és működésének jogi kereteivel kapcsolatban. Tisztában van a család és az iskola kapcsolatának jelentőségével. Pedagógiai gyakorlata során megteremti és fenntartja a közös munkát segítő osztálytermi és tanulási környezetet. A tanórai munkát hatékonyan, lendületesen irányítja, a tanulók figyelmét, érdeklődését felkelti és fenntartja. Tisztában van a sajátos nevelési igény jelentésével. Képesség: Elemzési helyzetekben használja az oktatás társadalmi-gazdasági szerepével kapcsolatos tudományos eredményeket. Pedagógiai helyzetekben adekvát, szerepazonos reakciókra képes Az oktatás környezetét alapvetően meghatározó aktuális jogszabályrészleteket önállóan elemez.				

Elemzési helyzetekben értelmezi és interpretálja a hátrányos társadalmi helyzetből, a kisebbségi létből fakadó nehézségek és az iskolai kudarc közötti általános összefüggéseket.

Attitűd:

Pedagógiai gyakorlata során hitelesen közvetíti a demokratikus társadalmak mindenki által elfogadható közös értékeit.

Miután érti a sajátos nevelési igény fogalmát, a speciális nevelési szükségletek okait, nyitottan fordul a befogadó pedagógia elvei felé.

Tanártársaival szemben nyitott és együttműködő: kiaknázza a tantárgyközi tanítási lehetőségeket, mind a társművészetek, mind a nem jellemzően művészeti tárgyak oktatásában.

Felismeri az előítéleten és a sztereotípiákon alapuló gondolkodás megnyilvánulásait, és azokat szakszerűen kezeli az iskolában és azon kívül is.

Figyelembe veszi a tanulók egyéni sajátosságait, tiszteletben tartja a tanulók személyiségét, a családok nevelési szokásait és törekvéseit, támaszkodik az ezekben fellelhető értékekre.

Érti az intézményes oktatás keretein kívül eső egyéb nevelési-fejlesztési funkciókat betöltő szervezetek, intézmények, közösségek (pl. múzeum), szerepét.

Érzékeny a hátrányos társadalmi helyzetből, a szegénységből, az előítéletektől övezett kisebbségi létből fakadó nehézségekre.

Ismeri és érti a vizuális nevelés és a környezeti nevelés kapcsolatát.

A vizuális nevelés lehetőségein keresztül tudatosan képviseli a fenntarthatóság elvét.

Adott fejlesztési célokat figyelembe véve tudatosan törekszik a különböző adottságokkal, képességekkel és előzetes tudással rendelkező tanulók sajátosságainak megfelelő módszerek megválasztására, és alkalmazására.

A tanítás-tanulás eredményessége érdekében folyamatosan reflektálja tevékenységét, és törekszik a folyamat újraértelmezésére és továbbfejlesztésére.- Különböző pedagógiai helyzetekben törekszik az iskolai szereplőkkel való (pl. kollégákkal, tanulókkal, szülőkkel) konstruktív együttműködésre.

Autonómia és felelősségvállalás:

Megfelelő önismerettel rendelkezik, saját tevékenységével kapcsolatban reflektív, hajlandó az önértékelésre.

Saját érdeklődésének megfelelően speciális pedagógiai témák között választ.

Saját érdeklődésének megfelelően speciális elméleti témákkal kapcsolatban önálló véleményt alkot.

A kurzus keretében feldolgozandó témakörök, témák:

- 1) Az inkluzív oktatás pedagógiai kérdései.
- 2) Családi háttér. Együttműködés a szülőkkel
- 3) A család és az iskola rendszerszemléletű megközelítése
- 4) A nevelés társadalmi környezete
- 5) A tanításra ható társadalmi és kulturális tényezők
- 6) A család szerepe a nevelésben szociológiai szempontból
- 7) A sajátos nevelési igénnyel rendelkező tanulók
- 8) Esélyegyenlőség – hátrányos helyzet
- 9) A közoktatás intézményrendszere
- 10) Az épített és tárgyi környezet (design) környezetpszichológiai hatásai a nevelésre
- 11-12) A design szerepe a fenntarthatóság terén – fenntarthatósági nevelés

Tanulásszervezés/folyamatszervezés sajátosságai:

A kurzus során az egyes témák elméleti ismertetését mindig gyakorlati feldolgozás követi

A hallgatók tennivalói, feladatai:

Aktív részvétel az órákon.

Az előre kiadott szakirodalmak feldolgozása, közös órára előkészületként.

Beadandók pontos elkészítése

A tanulás környezete:

tanterem

Értékelés:

Az értékelés szempontjai és teljesítendő követelmények:

Órák rendszeres látogatása (max. 3 hiányzás)

Aktív részvétel az órákon

Beadandók elkészítése

Vizsga tétele

Értékelés módja:

A tanévközi munka és a szóbeli vizsga együttesen adják a végső jegyet, egyenlő súlyúak

Az érdemjegy kiszámítása (az egyes értékelt követelmények eredménye hogyan jelenik meg a végső érdemjegyben? {pl. arányok, pontok, súlyok}):

5 jegyű skálán folyik az értékelés és együttesen érvényes a Pedagógiai pszichológiával, számtani közép

Kötelező irodalom:

Varga Aranka (szerk): A nevelésszociológia alapjai, PTE-BTK, 2015

Ajánlott irodalom:

Düll Andrea: Helyek, tárgyak, viselkedés, különösen Az edukációs helyszínek környezetpszichológiája fejezet

https://www.tankonyvtar.hu/hu/tartalom/tamop425/2011_0001_541_Dull_Andrea_Kornyezetpszichologia/ch12.html

Egyéb információk:

Máshol/korábban szerzett tudás elismerése/ validációs elv:

– *nem adható felmentés a kurzuson való részvétel és teljesítés alól,*

Tanórán kívüli konzultációs időpontok és helyszín:

péntek 11.30 után, előzetes egyeztetés szerint

